

Taalontwikkeling

De taalontwikkeling is bijzonder belangrijk in functie van de algemene ontwikkeling van jouw kind. Uit onderzoek blijkt dat jonge kinderen vooral **taal leren door veel met hen te praten**. Op die manier herkennen ze van kleins af aan klanken en woorden en leren ze nieuwe woorden. Hoe meer je praat met jouw kind, **hoe meer kansen jouw kind krijgt om de taal te ontwikkelen**.

Enkele algemene tips:

Aa

1. **Verwoord wat je doet** en wat er in de omgeving rondom jullie gebeurt. Wat jullie zien, horen of voelen.
2. **Praat terwijl je wijst naar** personen, dingen of geluiden in jullie omgeving: 'Daar is grote broer!', 'hoor je het vliegtuig?', 'brr, het water is koud'...
3. Kies voor **volledige zinnen** en zorg voor **herhaling**. Bijvoorbeeld: 'Mama gaat je sokken uitdoen... Hopla! De sokken zijn uit.' Zo kan je eindeloze gesprekjes voeren **tijdens dagelijkse bezigheden**.
4. Gebruik bij voorkeur '**normale**' woorden en geen babytaal. Leg moeilijke woorden uit of toon een prent.
5. Hoe ouder je kind, hoe verder je kunt **afwijken van de eigen leefwereld** van jouw kind. Praat over onbekende stukjes van de wereld, over 'daar en toen' (i.p.v. 'hier en nu') en over het perspectief van de ander.
6. **Bekijk samen foto's, prenten, filmpjes** en vertel hierover en laat ook jouw kind hierover vertellen. Stel hierover vragen.
7. **Stel veel vragen**, lok taal uit vanuit een nieuwsgierigheid.
8. Als jouw kind spontaan vertelt, **luister, reageer**, stel verdere vragen: wie, wat, hoe, waar, wanneer, waarom, ...
9. **Lees interactief voor** uit allerlei boeken (zie infoblad 'interactief voorlezen')

Bb

In functie van het leren lezen, is het zeer belangrijk om bewust aandacht te schenken aan de **auditieve en visuele waarneming van letters, woorden en klanken**.

Een aantal haalbare tips in functie van het auditieve:

- **Geluidspelletjes:** geluiden herkennen, benoemen en imiteren (vb. geluidenboekjes, tikkende wekker verstopen en zoeken – zelfs geblinddoekt), met schuddoosjes gelijke geluiden zoeken, het geluid van een leeglopende ballon lang / kort en hierop bewegen.
Maak 3 à 4 geluiden / klanken / woorden. Laat jouw kind de geluiden in de juiste volgorde herhalen
- **Rijmspelletjes:** zoek een woordje dat rijmt op ...
- Geef **eenvoudige opdrachtjes**: vb. neem een rood en twee gele blokjes.
- Fluister een woord of een aantal woorden in het oor van jouw kleuter. Jouw kleuter moet het woord (of woorden) in het oor van iemand anders fluisteren.

Cc

- Telkens als een kleuter een bepaald woord hoort, moet het reageren. Vb. je vertelt een verhaal en telkens je het woord 'kabouter' zegt, moet het kind hierop reageren door te springen of in de handen te klappen.
- Laat jouw kleuter een verhaal **navertellen**. Help hierbij indien nodig.
- Laat een kleuter **opdrachten in de juiste volgorde uitvoeren**: vb. leg je handen op je hoofd, tik op je neus, sta op je tenen en leg je handen op je rug. Begin eenvoudig en bouw langzaam op.
- Speel het spel '**Ik ga op reis en ik neem mee ...**' doe er altijd een woord bij.
- **Woorden stappen**: je zegt een zin en bij elk woord mag de kleuter een stap zetten of een blokje leggen. (dit kan ook bij woorddelen vb. ka-bou-ter)
- Zoek voorwerpen, prenten of woorden die beginnen met een "m" of een "z" of ...
- **Hak woorden in stukjes**:
 - Ik zie wat jij niet ziet: het is een b – oe – k // of ik zie de m – aan – n
 - Neem eens jouw s – o – k
 - **Let op**: spreek de letters als volgt uit: b (niet 'bee' zoals het alfabet) – oe – k // of mmm (niet als 'em').

Dd

Een aantal haalbare tips in functie van het visuele:

- **Vormen herkennen**: welk deksel past op de pan, vergelijken van fruit (vorm, kleur), herfstbladeren, insteekpuzzels, ...
- Zoek de **gelijkenissen** / zoek de **verschillen** / zoek de **schaduw** van
 - Met voorwerpen: een aantal speelgoedjes samen leggen – iets wegnemen / iets veranderen: wat is er verdwenen? Wat is er veranderd?
- **Puzzelen**
- **Memory**
- **Parels rijgen** volgens een patroon
- **Bouwen** volgens een **stappenplan**
- **Zoekboeken** / zoekplaten: waar is Wally?
- Bij het voorlezen prenten bekijken: waar staat ... ? Toon mij ...
- Werk met **pictogrammen**
- **Letters herkennen**
 - Letters zoeken in tijdschriften, kranten, verschillende letters ontdekken
 - Letters uitknippen, plakken, schilderen, in het zand / op het raam / in scheerschuim laten tekenen, ...
 - Letters herkennen langs de weg, in de winkel, ...
 - Letterkoekjes: de naam leggen met letterkoekjes
 - Letters vormen met "hamertje tik", met blokjes, met plasticine, ...
 - Letters stempelen / ...
 - Hang een 'letter van de week' aan het prikbord en laat allerlei voorwerpen prenten en/of woorden zoeken die beginnen met de letter.
 - Vaststellen dat letters op verschillende manieren kunnen weergegeven worden: b, B, *b*, ...

Ee

Ff